

LÜHIKROONIKA

5. veebruaril toimus Tallinnas seminar elu ja kunsti põimingust. See oli projekti „Tsiliseeritud rahvuse teke: dekadents kui üleminek 1905–1940” avaseminar. Esinesid Mirjam Hinrikus („Projektist ja dionüüsilisest dekadentsist”), Merlin Kirikal („Semperi ja Vabbe dekadentlik koostöö”), Lola Annabel Kass („Eduard Wiiralti *fleurs du Mal*”), Viola Parente-Čapkova („L. Onerva, decadence and spiritual seekership”) ja Riikka Rossi („Spirituality and emotions in F. E. Sillanpää’s rural decadence”).

7. veebruaril esines Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna seminaril Tõnno Jonuks ettekandega „Mütoloogilised loomad Eesti muinasajal”. Esineja arutles, kuidas Eestis XI–XIII sajandini kujutatud mütoloogilisi loomi määrata,

mida nad tähendavad, kas mütoloogilise looma taga on müüt ning miks neist nii vähe juttu on tehtud.

10.–11. veebruarini peeti Tallinnas konverents „Väikekeelte võimalused kirjanduses, kultuuris ja ühiskonnas”. Korraldajad olid Eesti Keele Instituut ning ajakiri Keel ja Kirjandus. Ettekannetega esinesid Hasso Krull („Keele kosmos ja kosmose keel”), Jüri Kivimäe („Keel ja ajalugu. Kirjutada Eesti minevikust eesti keeles”), Kristiina Ross („Eesti suurte ja väikeste keelte mängeguruumid 1200–1800”), Karsten Brüggemann („Glocal Estonia? On the imperial dimension of a small culture under tsarist rule”), Liina Lukas ja Saara Lotta Linno („Mitmekeelsus eesti luules”), Satu Grünthal („Soome kirjandus pole ainult soomekeelne”), Karl Pajusalu („Keele taastoomine kirjanduses”), Daniele Monticelli („Väikekirjanduse võimalused ja löksud

suurte keelte tõlketurul eesti-itaalia suuna näitel”), Gerson Klumpp („Pole sellist asja nagu väike keel”), Axel Jagau („Naabrite tähed: XIX sajandi ortograafiareformid sorbi ja eesti keeles”), Petar Kehayov („Kui sugulased on kaugel: geograafilise isolatsiooni mõju Koola poolsaare karjalaste keelele”), Rogier Blokland ja Riitta-Liisa Valijärvi („Meä keele eripärasused grammatikograafia vaatevinklist”), Máirín Nic Eoin („The realm of the improbable: Contemporary literature in Irish in local and global context”), Annika Pasanen („25 years of reversing language shift: Reviving and reshaping the Inari Saami language”), Trond Trosterud („Minority languages only get the language technology they make for themselves”), Eduardo Sánchez González („Neural machine translation for low-resource languages: Challenges and recent advances”), Urmas Paet („Väikekeelte võimalustest Euroopa Liidu ametlike keeltena”), Sirli Zupping („Eestikeelse asjaajamise võimalikkusest ehk mis on valguses ja mis on varjus”), Birute Klaas-Lang („Kuidas mahutada rahvusvaheline ülikool rahvusülikooli sisse: vajadused, võimalused ja komistuskivid”) ja Sven-Erik Soosaar („Põlisrahva ja põliskeele mõistest meil ja mujal”). Vestlusringi „Väikekeel – kellele ja milleks? Kas ja kuidas päästa hääbuvat keelt?” juhatas Sven-Erik Soosaar, osalesid Sulev Iva, Nikolai Kuznetsov, Indrek Park, Øyvind Rangøy, Anna Verschik. Konverentsi järel anti kätte Keele ja Kirjanduse aastaauhinnad, laureaadid esinesid lühikeste sõnavõttudega.

13. veebruaril anti Tallinnas üle Eesti Kultuurkapitali 2021. aasta preemiad. Rahvakultuuri sihtkapitali elutööpreemia sai rahvaluuleteadlane Otilie-Olga Kõiva pikaage se viljaka töö eest teadlase ja regilaulude uurijana, rahvus- ja rahvakultuuri tutvustaja ja talletajana.

14. veebruaril toimus Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna ja Eesti-uuringute Tippkeskuse veebiseminar. Agnes Neier ja Joosep Susi esinesid ettekandega „Pilt ja sõna: nüüdisluule uue kirjaoskuse ajastul”. Nad eritlesid viimastel aastatel ilmunud luulekogusid, kus fotod ja luule moodustavad lahutamatu terviku, ja arutlesid, missuguseid pildi ja sõna vahelisi dialoogivorme eesti luules esineb, mis on dialoogi põhimised tunnusjooned ja mil moel vastastikmõjus teisenevad luuletus, foto ja lugemiskogemus.

16. veebruaril tähistati Tallinnas konverentsiga 100 aasta möödumist Juhan Smuuli sünnist. Esinesid Sirje Olesk („Juhan Smuul kui ENSV Kirjanike Liidu esimees. Mälestusi ja kommentaare”), Janika Kronberg („Pagulaste vaateid Smuulile”), Jaak Lõhmus („Juhan Smuul ja film, mitte üksnes „Keskpäevasest praamist”), Kati Lindström („Smuul Antarktikas. „Jäise raamatu” rahvusvahelisest poliitilisest kontekstist”; veebiettekanne Stockholmist), Jaan Ross („Juhan Smuuli luule kajastustest muusikas”), Anu Kõlar („Juhan Smuuli „Laul Stalinist” eesti heliloojate lauludes”), Anu Raudsepp („Juhan Smuuli poeem „Järvesuu poiste brigaad” ajaloolises kontekstis”), Sven Karja („Pingviinid pärast polaarrebaste päralejõudmist. Juhan Smuuli „Pingviinide elu” mõnest tõlgenduskatsest”) ning Kadri Tüür ja Lauri Õnapuu („Millised viisid keerlesid Smuuli peas? Juhan Smuuli näidendist „Atlandi ookean” ja seal viidatud lauluvarast”).

16. veebruaril esines Hõimuklubis Sven-Erik Soosaar. Ettekandes „Põliskeelte aastakümme ja soome-ugri rahvad” tutvustas ta, kuidas erinevad riigid kümnendi on ette valmistanud. Esineja rääkis soome-ugri rahvaste keeltest, tehes seda teiste

väga väikese kõnelejaskonnaga põliskeelte kontekstis.

18. veebruaril korraldas Kuressaare teater konverentsi „Smuuli uuestilugemine“. Sõna said Ülo Tuulik, Tiit Aleksejev, Rein Veidemann, Sven Karja, Jaak Allik, Mudlum (Made Luiga) ja Anna Žigure.

23. veebruaril peeti Tartus Akadeemilise Rahvaluule Seltsi koosolek. Astrid Tuisk kõneles teemal „Teine maailmasõda ja sõjajärgne aeg laste mängudes“. Laste-folkloori uurijad on kriiside ajal tekkinud ja neid peegeldavaid mänge tõlgendanud laste käitumisena, mis on reaktsiooniks läbielatule ja kogetule. Kas ja kuidas on see väide Eestist kogutud lapsepõlvemälestuste põhjal kinnitust leidnud, seda ettekandes vaadeldigi.

23. veebruaril anti Teaduste Akadeemia majas üle 2021. aasta riiklikud preemiad. F. J. Wiedemanni keeleauhinna pälvis arvutilingvist Mare Koit. Teaduse elutööpreemia sai folklorist Ingrid Rüütel ning kultuuri elutööpreemia tõlkija ja literaat Mati Sirkel.

25.–28. veebruarini toimus Tallinnas ja Tartus rahvusvaheline konverents „Juri Lotmani semiosfäär“. Tegu oli Juri Lotmani 100. sünniaastapäeva tähistava juubeliaasta peaüritusega Eestis. Plenaar-esinejad olid: Aleida Assmann (Konstanzi ülikool, Saksamaa, „On the shoulders of giants – from Lotman’s semiotics to cultural memory“), Mieke Bal (School for Cultural Analysis, Amsterdam, „Reading

the world: The urgency of semiotic thinking“), Boris Gasparov (Columbia ülikool, USA, „Between the system and the subject: Lotman’s semiosphere and the early romantic concept of intersubjectivity“), Juri Tsivian (Chicago ülikool, USA, „Lotman, Eisenstein and the concept of ambiguity“) ja Boris Uspenski (Venemaa majanduskõrgkool, „Semiotics and communication“). Osalesid teadlased kõigilt kontinentidelt, sh Lõuna-Ameerikast ja Aafrikast. Kongressi töö toimus üheksas sektsioonis, kaks päeva peeti istungeid Tallinnas ja kaks päeva Tartus. Eesti teadlastest esinesid Kalevi Kull, Mihhail Lotman, Peeter Torop, Daniele Monticelli, Mirjam Hinrikus, Marek Tamm, Ülo Valk, Andreas Ventsel, Timo Maran, Märt Läänemets, Elen Lotman, Rebekka Lotman, Maria-Kristiina Lotman, Merlin Kirikal, Merit Rickberg, Mihhail Trunin jpt. Korraldasid Eesti Semiootika Selts, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool ja Juri Lotmani Semiootikavaramu.

28. veebruaril peeti Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna ja Eestiuuringute Tippkeskuse veebiseminar. Mare Kalda pidas ettekande „tnpF ehk folkloorialane terminite edasijõudnuile“. Sügisel 2021 alustas folkloristika osakond Eesti Keele Instituudiga koostöös tänapäevafolkloori terminibaasi koondamist terminite andmebaasis Ekilex. Omaette uurimisküsimuseks muutus, kuidas artiklites termineid kasutatakse ning kuidas tulla toime mõne eriti sünonüümirikka terminiga.